تفاوت عبارت مرحوم شیخ و مرحوم حکیم

ببینید در عبارت مرحوم شیخ «فالنیة» ندارد، «فی النیة» دارد. نمیدانم نسخه مرحوم حکیم این جور بوده ای در نقلوانتقال این عبارت تغییر کرده است. عبارت مرحوم شیخ در کتاب الصوم، صفحه ۱۲۱ است.

> **لا يقع عن شيء من الواجب و المندوب لو أوقعه بنيّة الوجوب أعني نيّة الصوم الواجب على تقديره أي على تقدير وجوبه واقعا أو على تقدير رمضان و نية الندب أي قصد حقيقة الصوم المندوب إن لم يكن من رمضان، لأنّ حقيقة صوم رمضان تغاير حقيقة الصوم المندوب- كما يكشف عن ذلك اختلاف أحكامهما- فإذا لم يعيّن حقيقة أحدهما في النيّة الّتي حقيقتها «استحضار حقيقة الفعل المأمور به» لم يقع عن أحدهما**[1]

«لا يقع عن شيء من الواجب و المندوب»؛ اگر اینطور تردید بیاندازد هیچکدام صحیح نیست. چرا؟ **«لأنّ حقيقة صوم رمضان تغاير حقيقة الصوم المندوب- كما يكشف عن ذلك اختلاف أحكامهما»؛** صوم ماه مبارک خیلی از احکام را دارد که دیگری ندارد. **«فإذا لم يعيّن»**؛ ببینید در اینجا بود «لم تعین»، **«حقيقة أحدهما في النيّة الّتي حقيقتها «استحضار حقيقة الفعل المأمور به» لم يقع عن أحدهما»؛** فاعل «لم یقع»، به صوم بر میگردد. یعنی لم یقع الصوم عن احدهما. در اینجا دارد «لم یقع فالنیة». ظاهراً در پاورقی کتاب هم توضیح اختلاف نسخه ندادهاند. «حقیقة الصوم» نسخه بدل دارد اما «لم یقع» و «فی النیة» نسخه بدل ندارد.

> **6:31**

ببینید استدلال مرحوم شیخ چیست؟ مرحوم آقای حکیم بعداً میگویند «یظهر اندفاعه»، معلوم نیست که با فرمایش شیخ دو باب است. فرمایش ایشان این است که دو حقیقت متغایر هستند، چطور خواسته تردید بیندازد؟! بین دو حقیقت متغایر که نمیتواند تردید انداخت. چون دو فرد هستند. **«فإذا لم تعين حقيقة أحدهما فالنية ـ الّتي حقيقتها استحضار حقيقة الفعل المأمور به ـ لم يقع عن أحدهما»؛** چون دو حقیقت هستند. اما عبارت مرحوم شیخ به این صورت نبود؛ **«لأنه لم يون أحد السببين قطعاً، والنية فاصلة بين الوجهين»**؛ نیت من فاصل بین وجهین است، یا اینکه حقیقت این دو فاصل بین وجهین است. آیا ممکن است که اینها دو باب باشند؟ مرحوم آقای حکیم هم اول دو بیان آوردند، بعد فرمودند که این به آن بر

می‌گردد.

---

[1] كتاب الصوم ج ۱ ص ۱۲۱

بازبینی #1
ایجاد شده 24 مه 2026 12:00:13 توسط ... .
به روزرسانی شده 24 مه 2026 12:02:04 توسط ... .